

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2022. MÁJUS 9.

1. A CDU sikerét hozták a tartományi választások Schleswig-Holsteinban

2022. május 8-án új tartományi parlamentet választottak Schleswig-Holsteinban, Németország legészakibb tartományában. A választás a szövetségi szintű politika szempontjából is nagy jelentőséggel bírt. Miután a CDU 2022. március 27-én választási vereséget szenvedett a Saar-vidéki választásokon, kiemelten fontos volt egy újabb sikertelen szereplés elkerülése a párt számára. A kereszténydemokraták csúcsjelöltje, Daniel Günther azonban mindig is azok közé tartozott a CDU-ban, akik megpróbálták megakadályozni, hogy Friedrich Merz pártelnök legyen. A két politikus feszült viszonyát az is nyilvánvalóvá tette, hogy Merz a választások előtt Kiel helyett inkább Kijevbe utazott.

A 60,4%-os választási részvétel mellett a CDU mégis egyértelmű győzelmet tudott aratni. A részvétel ugyan némileg elmaradt a 2018-as számoktól (64,2%), ugyanakkor a CDU 43,4%-os (plusz 11,4%) eredménnyel egyértelműen megnyerte a választást, majdnem abszolút mandátumtöbbséget szerezve. Ez volt a kereszténydemokraták legjobb választási eredménye a tartományban 1983 óta. A legfrissebb eredmények szerint a CDU a többséghez és önálló kormányzáshoz szükséges 35 mandátumból 34-et szerzett meg. Az SPD ezzel szemben jelentősen visszaesett, 16,0%-ot ért el (mínusz 11,3%) – a szociáldemokraták még soha nem szerepeltek ilyen rosszul Schleswig-Holsteinban. A Zöldek is bővíteni tudták támogatottságukat, 18,3%-ot érve el (plusz 5,4%), míg az FDP csak a szavazatok 6,4%-át (mínusz 5,1 %) kapta. Az AfD 4,4%-os (mínusz 1,5%) eredménye történelmi fordulópontot jelent, mivel a pártnak immár nem lesz többé képviselője a tartományi parlamentben. Schleswig-Holstein tartományi parlamentje így az első parlament, amelyből az AfD megalakulása óta kiesett. A regionális kisebbségi párt, az SSW (Südschleswigscher Wählerverband/Dél-Schleswigi Szavazói Szövetség) 5,7%-kal (plusz 2,4%), szintén egy történelmi eredményt ért el. A párt Németország négy őshonos kisebbsége közül kettő, a frízek és a dánok érdekeit képviseli, és párttörténetének legjobb eredményét érte el. Kisebbségi pártként az SSW mentesül az öt százalékos bejutási küszöb alól, de ezen a választáson e különleges szabályozás nélkül is sikerült volna bejutnia a tartományi parlamentbe.

Erős eredménye számos koalíciós lehetőséget nyit a CDU előtt. Günther miniszterelnök a választások előtt nem zárta ki a CDU, az FDP és a Zöldek úgynevezett Jamaica-koalíciójának folytatását. Az erős eredménynek köszönhetően azonban a CDU már csak egyetlen koalíciós partnerre szorul. Lehetséges jelöltek a Zöldek, az SPD vagy az FDP, de az SSW is érvényes opció a közelgő kormányalakításban.

További információk és kollégáink részletes beszámolója a schleswig-holsteini tartományi választásokról [itt található](#).

2. A CDU/CSU-val kapcsolatos aktuális hírek

Két héttel az Észak-Rajna-Vesztfália tartományi választást megelőzően a CDU és CSU közös elnökségi ülést tartott Kölnben, amelynek keretében a testvérpártok bemutatták és elfogadták új biztonságpolitikai koncepciójukat. A „Kölner Erklärung” (Kölni Nyilatkozat) nevet kapott dokumentum egy új biztonságpolitikai struktúrára vonatkozó javaslat, ami túlmutat a német bel- és külpolitikán és nagyobb felelősséggel ruházná fel Németországot a világpolitikai szinten. Ennek érdekében az Unió-pártok egy Nemzetbiztonsági Tanács létrehozását sürgetik a Kancellári Hivatalban. Az új intézmény – a nyilatkozatban foglalt javaslat szerint – a tartományok, önkormányzatok, tudományos világ és a magánszektor bevonásával felelne a német biztonságpolitika koordinálásért.

A berlini ügyészség 2022. május 3-án valótlanság állításának vádjával nyomozást indított Andreas Scheuer (CSU) volt szövetségi közlekedési miniszter, valamint közlekedési államtitkára, Gerhard Schulz ellen. A vád középpontjában Scheuer és Schulz által a Bundestag parlamenti vizsgálóbizottsága előtt tett ellentmondásos nyilatkozatok állnak. A kivizsgálásra a CSU által kezdeményezett és minden kritika ellenére, a külföldiek számára bevezetett autópályadíj miatt volt szükség, amely ellen 2017-ben Ausztria külföldiek diszkriminációja végett indított pert az Európai Unió Bíróságnál, és amelyet az 2019-ben jogsértőnek talált. A volt miniszter a vádat tagadja és véleménye szerint a felülvizsgálat sem fog más következtetésre jutni.

Szintügy 2022. május 3-án Stephan Mayer, a CSU főtitkára körülbelül két hónappal megválasztása után egészségügyi okokra hivatkozva lemondott tisztségéről. A visszalépés igazi oka azonban feltételezhetőleg egy korábban kiszivárgott hír, ami szerint Mayer telefonon megfenyegette a Bunte Tabloid lap egyik újságíróját, miután az a főtitkár magánéletéről szóló híreket tervezett megjelentetni. A lemondást Markus Söder pártelnök elfogadta és Mayer viselkedését elítélte. Új főtitkárnak Martin Hubert tartományi parlamenti képviselőt nevezte ki a Keresztényszociális Unió, akit azonban két nappal kinevezése után már plágiummal vádolnak.

3. Friedrich Merz, CDU-pártelnök kijevi látogatása és annak belpolitikai vonzata

Friedrich Merz CDU pártelnök és frakcióvezető az első magas rangú német politikus, aki a háború kitörése óta Ukrajnába utazott. 2022. május 3-i, keddi látogatása során Merz többek között Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel és Vitalij Klicsko kijevi főpolgármesterrel, valamint testvérével találkozott, továbbá a Kijev melletti Irpinybe is ellátogatott. A pártelnök biztosította beszélgetőpartnereit a német fegyverszállításokról, és egyúttal felszólította a szövetségi kormányt Ukrajna újjáépítésének és EU-s csatlakozási folyamatának támogatására.

A látogatás azért is borzolta fel a német belpolitikai kedélyeket, mert szűk négy héttel ezelőtt Frank-Walter Steinmeier (SPD) szövetségi elnök nem utazhatott Ukrajnába, miután az ukránok világossá tették számára, hogy korábban folytatott oroszbarát politikája miatt nem látják szívesen. Ezért, valamint az utazást követő két tartományi választás miatt Merz látogatását a többi párt belpolitikai haszon- és profilszerzéseként értékelte. Ezt a kereszténydemokraták egyértelműen visszautasították és hangsúlyozták, hogy az út a Bundestag által elfogadott fegyverszállítások megvitatásáról, illetve a német szolidaritás kifejezéséről szólt.

Mindazonáltal Merz látogatását követően, csütörtökön a Szövetségi Elnöki Hivatal közlése szerint Steinmeier telefonon beszélt Zelenszkij ukrán elnökkel, amelynek eredményeképpen az nem csak Steinmeiert, de az egész szövetségi kormányt meghívta Kijevbe. Ezt követően Olaf Scholz (SPD) kancellár bejelentette, hogy Annalena Baerbock (Zöldek) szövetségi külügyminiszter hamarosan Ukrajnába utazik. A diplomáciai viszony javulására utaló jeleket Merz saját útjának sikereként értékelte, azonban a Reuters hírügynökség információi szerint a Steinmeier és Zelenszkij közötti telefonbeszélgetés időpontját már a kereszténydemokrata politikus látogatása előtt egyeztették. Majd ugyanezen a napon Bärbel Bas (SPD) szövetségi parlamenti elnök bejelentette, hogy a II. világháború befejezésének európai emléknapiján (május 8.) Kijevbe utazik, amely látogatást azonban már április eleje óta terveztek.

4. Olaf Scholz beszéde a második világháború európai lezárásának emléknapiján

A nácizmus fölötti győzelem 77. évfordulója alkalmából tartott május 8-i televíziós beszédében Olaf Scholz kancellár kiemelt helyen foglalkozott az ukrán-orosz háború kérdésével. A konfliktussal kapcsolatban Scholz hangot adott meggyőződésnek mely szerint a szabadság ezúttal is diadalmaskodni fog az agresszióval szemben, ahogy az 77 évvel ezelőtt is történt. Scholz kancellár szerint Ukrajnában nem lehet béke orosz elnyomás alatt, ezért Németország elkötelezett Ukrajna támogatása mellett. Beszédében a kancellár lefektette a német külpolitika négy alappillérét a háborúval kapcsolatban:

- Németország nem fog egyoldalúan lépni, csak a szövetségeseivel együtt.
- Németország növelni fogja a honvédelmi kapacitásait.
- Németország semmilyen olyan lépést nem tesz, amely több kárt okoz az országnak és szövetségeseinek, mint Oroszországnak.
- Németország nem fog olyan döntést hozni, amely egy NATO-tagállamot háborúba sodor.

A teljes beszéd [elérhető itt](#).

5. Német viták az energiaembargóról

Az EU Bizottsága az ukrainai háború miatt az év végéig fokozatos importtilalmat javasolt a tagállamoknak az Oroszországból származó nyersolajra és kőolajtermékekre, amit Németország is támogat. Egyelőre azonban nincs uniós szintű megállapodás. Robert Habeck, alkancellár, gazdasági és klímavédelmi miniszter egy május 3-án adott interjúban kijelentette, hogy „nagyon valószínűnek” tartja az EU-embargót, annak ellenére, hogy a jelen állás szerint több EU-tagállam nem csatlakozna az ahhoz. Magyarországnak az olajimport-tilalmat elutasító álláspontjára reagálva Habeck [kifejtette](#): „Általános gyakorlat, hogy okos módszereket találnak arra, hogy még az ellenszegülő államokat is rávegyék a megállapodásra.”

Mindazonáltal Olaf Scholz kancellár (SPD) – Annalena Baerbock külügyminiszterrel és Habeck gazdasági miniszterrel (Zöldek) ellentétben – fenntartásait fejezte ki az Oroszország elleni gyors olajembargóval kapcsolatban: „Tudunk a kelet-németországi finomítókkal kapcsolatos, még mindig megoldatlan problémákról.” – [mondta](#) Scholz május 2-án. Németországnak nyolc hét alatt sikerült az ukrainai háború kitörése előtti 35%-ról 12%-ra

csökkentenie függőségét. Utóbbi részesedést kizárólag az Schwedt/Oderben található, az orosz Rosneft-céghez tartozó PCK-finomítóba történő szállítások teszik ki. A schwedti finomító tervezett leállítása Habeck szerint átmeneti benzinhiányhoz vezethet Kelet-Németországban és Berlin környékén: „Sajnos nem zárható ki, hogy valóban hiányok lesznek”, mondta Habeck az [RTL-nek](#) május 5-én. Ugyanakkor dolgoznak a megoldásokon, jelentette be Habeck, aki a mai napon Schwedtbe látogatott, hogy megbeszéléseket folytasson a PCK finomító vezetőségével és dolgozóival.

A német kormány eredetileg az év végéig le akarta állítani az orosz olajimportot, viszont ez sokkal gyorsabban megtörténhet, átmenetileg a lengyel cseppfolyósított földgáz (LNG) terminálokat használva. Habeck bejelentése szerint ezen túlmenően Németország négy speciálisan kialakított hajót vásárolt, amelyek cseppfolyósított gázt alakítanak át gázzá. Közülük kettő már decemberben leszállításra kerülne, Habeck egyúttal óvva intette a környezetvédelmi szervezeteket a Schleswig-Holstein tartományban tervezett LNG importterminál ellen való tiltakozástól. „Ha nem lesznek LNG-termináljaink, és ha a gáz nem Oroszországból érkezik, akkor Németország ellátásbiztonsága nem garantált” – erősítette meg Habeck. A gazdasági minisztérium megbízásából készült vezető gazdaságkutató intézetek közös prognózisa 2023-ra a német gazdasági teljesítmény 2,2%-os csökkenését amennyiben azonnali energiaembargót vezetnének be.

Mennyire támogatja a német lakosság a teljes olajembargót? Többet erről: [itt](#).

6. Közéleti vita az Ukrajnának szállítandó német fegyverekről

A Bundestag által április 28-án elfogadott négypartii határozatot követően, amelyben a három kormányfrakció mellett a CDU/CSU frakciója is felszólította a kormányt, hogy az eddigi könnyű fegyverzetten túl immár nehéz fegyverzettel (páncélozott harcjárművek, önjáró lövegek) is támogassa Ukrajnát, élénk vita bontakozott ki a német közéletben a fegyverszállítások kérdéséről. Rövid időn belül két – vezető német tudósok és művészek által aláírt – ellentétes célokat megfogalmazó nyílt levél is napvilágot látott.

A határozat elfogadásának másnapján az Emma feminista folyóirat publikálta 28 országosan ismert német értelmiségi Olaf Scholz-nak címzett [nyílt levelét](#). A felhívást többek között Andreas Dresen filmrendező, Antje Vollmer teológus Juli Zeh író, Reinhard Mey zeneszerző, valamint Reinhard Merkel jogfilozófus – az MCC következő vendégprofesszora – is aláírta. A szerzők a fegyverszállítások kiterjesztése helyett a fegyverszünet elérésére irányuló tevékenységek fokozását kérik a kancellártól annak érdekében, hogy egy mindkét fél által elfogadható – a harcok lezárásához vezető – kompromisszum születhessen.

A levelet több vezető politikus is kritizálta, többek között Robert Habeck alkancellár, gazdasági és klímavédelmi miniszter sem értett egyet a felhívás megállapításaival a Die Zeit hetilap online kiadásának adott [interjújában](#).

Ugyanezen a napon, május 4-én, jelent meg a Die Zeitben a Scholz kancellárnak címzett [második nyílt levél](#), amelynek aláírói a korábbi levéllel szemben a fegyverszállítások minőségének és mennyiségének a növelése mellett érvelnek. A második levelet 57 vezető értelmiségi írta alá, köztük többek között Sabine Leutheusser-Schnarrenberger volt igazságügyi miniszter (FDP), Wolfgang Ischinger, a müncheni nemzetközi biztonságpolitikai konferencia

egykori vezetője, Ralf Fücks a Heinrich Böll Alapítvány volt elnöke, Markus Meckel az SPD volt politikusa, az egykori NDK utolsó (egyben első demokratikusan megválasztott kormányának) külügyminisztere, valamint Daniel Kehlmann író, Igor Levit zongoraművész. Az aláírók leszögezik, hogy Németországnak mindenképpen el kell kerülnie egy esetleges közvetlen katonai beavatkozás lehetőségét, ugyanakkor morálisan is kötelessége támogatnia (nehéz) fegyverekkel az Európa biztonságáért is küzdő Ukrajnát.

A FAZ online kiadása május 4-én hosszú interjút közölt Reinhard Merckellel a levelek kapcsán kirobban vitáról, valamint saját meglátásairól. Az interjú elolvasható [itt](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Korábbi események

Május 5-8. között került megrendezésre a **III. Magyar-Német kétoldalú párbeszéd konferencia** Tatán, ahol a Magyar-Német Intézet és a Polgári Magyarországért Alapítvány több mint 30 neves személyiséget látott vendégül. A rendezvény formátumát a Konrad-Adenauer-Stiftung cadenabbiai szemináriumai, valamint a 2019-ben Székesfehérváron megrendezett, többnapos magyar-német konferencia ihlette, ahol számos résztvevő vitathatta meg zárt körben a bilaterális együttműködés helyzetét és jövőjét.

Rendezvénybeszámolóért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Aktuális események

Németország legnépesebb és gazdaságilag legerősebb tartománya, **Észak-Rajna-Vesztfália (NRW) május 15-én új tartományi parlamentet választ**. A Magyar-Német Intézet élő közvetítéssel egybekötött **választási eredményvárót** szervez május 15-én, 17-órától az MCC Scrutonban.

A regisztrációhoz kattintson 2022. május 10-ig [ide](#).

Június 22. és 24. között háromnapos német nyelvű konferenciát szervez az Andrássy Egyetem, az MCC és a Konrad-Adenauer-Stiftung „**V4+Németország konferencia: Az európai Green Deal megvalósításának lehetőségei és kihívásai**” címmel. A V4-es országokból és Németországból érkező 18-35 éves fiatalok fognak politikusok és szakemberek iránymutatása mellett a European Green Deal-hez kapcsolódó problémákat feltárni és megoldásokat javasolni.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Óriási sikere volt a 2021-es **MCC Fesztnek**, így az MCC jövőre is megrendezi egyedülálló tehetséggondozó fesztiválját, amelyet 2022. július 28–30. között tartanak majd Esztergomban.

A következő MCC Feszt részleteiről hamarosan a [fesztivál honlapján](#) olvashatnak.

2022-ben augusztus 13. és 17. között első alkalommal szervezi meg közös nyári egyetemét a Magyar-Német Intézet, a Konrad-Adenauer-Stiftung, valamint a Magyar-Német Baráti Társaság a Német Szövetségi Köztársaságban. Az **ötnapos nyári egyetem** alatt német nyelvű szakmai előadások, workshopok, kirándulások és szabadidős programok várják a magyar és német résztvevőket.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Cikk- és interjúajánló:

„Németországban szinte a lélegzetvételt is megadóztatták” címmel adott interjút intézetünk Visiting Fellow-ja, az író és publicista Dr. Klaus-Rüdiger MAI, május 1-én a Kossuth Rádióknak.

Az interjú meghallgatásához kattintson a hirado.hu oldalára.

„Deutschland im Umbruch - Gesellschaft, Kultur, Politik” – címmel Podcast készült Dr. Klaus-Rüdiger MAI MCC Visiting Fellow-val május 5-én.

Ha meg kívánja hallgatni a Podcastot, kövesse az [MCC YouTube-csatornáját](#).

A **Danube Institute - Matter of Perspective** podcast sorozatának legutóbbi adásában DOBROWIECKI Péter kollégánk beszélgetett Szitás Péterrel (DI) és Orbán Tamással (DI) a V4 együttműködés elmúlt 30 évének legfontosabb mozzanatairól, valamint jelenlegi kihívásairól.

A podcast [ezen a linken](#) hallgatható meg.

„Egy tanulási kényszer alatt álló kormány” címmel cikk jelent meg május 5-én a Mandinerben, Prof. Dr. Werner PATZELT MCC Visiting Fellow tollából.

A cikk a [honlapunkon](#) érhető el.

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Dobrowiecki Péter M.A., Fonay Tamás B.A.,

Csaplár Tristan B.A., Böhm Márton József M.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu